

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2005/06:29

Stenografiska
uppteckningar
2005/06:29

Fredagen den 10 mars

1 § Ekofin

Finansminister Pär Nuder

Återrapport från ministerrådsmöte den 14 februari 2006

Information och samråd inför ministerrådsmöte den 14 mars 2006

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Godmorgon! Mötet är öppnat.

Vi hälsar finansministern och hans medarbetare välkomna. Vi börjar som vanligt med en återrapport.

Anf. 2 Finansminister PÄR NUDER (s):

Jag har inget att tillägga utöver den skriftliga rapporten.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi godkänner återrapporten och går in på kommande ministerrådsmöte. Jag tänkte att vi som vanligt skulle ta A-punktslistan sist, om det finns några sådana punkter. Nu går vi in på förberedelser inför Europeiska rådet.

Anf. 4 Finansminister PÄR NUDER (s):

Förberedelserna inför vårt toppmötet upptar fyra underpunkter på dagordningen, men det är bara de två första som kommer att bli föremål för överläggningar. De två sistnämnda punkterna, om bättre lagstiftning samt om socialt skydd och social integration, är enbart informationsärenden.

Jag börjar med dokumentet för huvudfrågor, eller som det normalt kallas *key issues paper*. Det handlar således om Ekofinrådets bidrag till vårt toppmöte. Utkastet är ett resultat av diskussioner i Ekofins beredningskommittéer. Dessutom hade vi en orienteringsdebatt i frågan vid vårt förra Ekofinmöte.

Utkastet är generellt sett mycket bra och speglar i hög grad regeringens prioriteringar. Låt mig lyfta fram några huvuddrag i rapporten.

Här finns fokus på genomförande, vilket är väldigt viktigt om Lissabonstrategin ska bli lyckosam. Som de två huvudsakliga drivkrafterna bakom fortsatta reformer identifieras den demografiska utmaningen och globaliseringen, två frågor som vi från svensk sida länge lyft fram.

Sunda offentliga finanser är en förutsättning för uthållig tillväxt. I många länder innebär detta att en fortsatt konsolidering är nödvändig.

Kvaliteten i de offentliga finanserna måste också höjas med mer effektiva utgifts- och skattesystem.

Ytterligare framsteg måste göras i linje med den så kallade trehövade strategin, som beslöts i Stockholm, skuldreduktion, höjda sysselsättningsnivåer och reformerade pensions- och hälsovårdssystem. Utmaningarna att höja sysselsättningsnivåerna kommer att kräva ett ökat arbetskraftsdeltagande och att man anlägger ett livscykelperspektiv på arbete i syfte att öka antalet arbetade timmar i ekonomin.

Det är vidare viktigt att skapa gynnsamma förutsättningar och ett ändamålsenligt regelverk för förnyelse, forskning och utveckling. Den inre marknadens funktion måste också förbättras, inte minst avseende finansiella tjänster. Mer måste också göras för att öka konkurrensen i och integrationen av de europeiska nätverksindustrierna. En lyckosam avslutning av Doharundan är också av största vikt för ökad europeisk tillväxt.

Slutligen kan jag konstatera att energifrågan ägnas ett särskilt avsnitt, vilket jag tycker är rimligt. Här betonas vikten av reducerad energiintensitet, en ökad användning av förnybara energikällor och att prismekanismen måste få verka. Sammantaget kan jag ställa mig bakom utkastet.

Då går jag över till bidraget från Europeiska investeringsbanken om åtgärder för att stimulera tillväxt och sysselsättning. Den frågan var uppe på förra Ekofinmötet. Jag talade om den i samband med vårt samråd då.

På initiativ av det österrikiska ordförandeskapet har EIB gått igenom vilka möjligheter banken har att förstärka sina insatser för att främja tillväxt, utveckling och sysselsättning i EU. Banken har lagt fram förslag på fyra områden,

- FOU, innovationer och konkurrenskraft,
- energi,
- små- och medelstora företag och
- stora investeringar i infrastruktur.

Vad som är nytt sedan förra gången är att vi nu har ett mer konkret förslag att ta ställning till i form av ett utkast till rapport till vårt toppmöte. Jag tycker att förslaget på det hela taget är bra. Det är viktigt att man lyfter fram FOU och energi. Det är egentligen inte så mycket fråga om rena nyheter utan i första hand förstärkta insatser på områden där banken redan är aktiv. Insatserna ska göras inom ramen för EIB:s nuvarande, redan beslutade resurser.

En komplikation i sammanhanget har varit att vissa av insatserna innebär samfinansiering med kommissionen, vilket gör att EU:s budget berörs. Från svensk sida anser vi att inga uttalanden bör göras av Europeiska rådet som kan föregripa de pågående förhandlingarna om detaljerna i det finansiella perspektivet. Det har emellertid lagts in ett tydligt förbehåll för den saken i den föreslagna rapporten, så jag anser att Sveriges intresse blir tillgodosett.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt vad avser de här två beslutsärendena.

Finns det något att säga om de övriga underpunkterna? Vi har inga frågor. Då konstaterar jag att det även där finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till punkt 4, Genomförande av stabilitets- och tillväxtpakten.

Anf. 6 Finansminister PÄR NUDER (s):

Ett stort antal länder kommer upp den här gången. Det handlar om åtta euroländers stabilitetsprogram och fem icke-euroländers konvergensprogram. Två medlemsstater ska dessutom hanteras inom ramen för underskottsförfarandet, Italien och Tyskland.

Ordförandeskapet har lagt upp behandlingen på så sätt att Ekofinrådet kommer att fokusera sin diskussion på ett begränsat antal länder och frågeställningar. Jag tar därför upp några frågor relaterade till situationen och budgetläget i de länder som förväntas bli föremål för behandling, nämligen Tyskland, Italien, Storbritannien, Frankrike samt Polen.

Vad gäller Tyskland är landet föremål för det så kallade underskottsförfarandet som innebär att man i år väntas få ett föreläggande från Ekofinrådet om att åtgärda det alltför stora underskottet senast år 2007. I och med detta tar Ekofinrådet ytterligare ett steg i underskottsförfarandet. Sverige kan ställa sig bakom rekommendationen till det föreläggande som ställs till Tyskland.

Italien är också föremål för underskottsförfarande. Vad gäller fallet Italien vill jag understryka vikten av att landet lever upp till sina åtaganden. Med andra ord är det viktigt att Italien nu genomför det som annonseras i stabilitetsprogrammet. Till exempel har man i budget för innevarande år en budgetförstärkning i strukturella termer på 0,9 % av bnp, vilket jag välkomnar.

Frankrike klarade precis 3-procentsgränsen 2005, enligt kommissionen. Samtidigt anser kommissionen att det krävs ytterligare åtgärder för att man ska kunna klara gränsen även framöver. Från Sveriges sida vill vi därför betona vikten av fortsatt reformarbete i syfte att stärka de offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet.

Storbritannien kan enligt kommissionen behöva vidta ytterligare åtgärder för att komma till rätta med sitt alltför stora underskott. Det kan vara värt att erinra om att Storbritannien är det enda land i EU som har undantag från att fullt ut omfattas av fördragets bestämmelser om alltför stora underskott.

Slutligen vill jag ta upp det polska fallet. Polen bedöms inte uppfylla förra årets rekommendation eftersom man inte väntas komma till rätta med sitt alltför stora underskott till 2007. Ekofinrådet förväntas därför uppmåna Polen att intensifiera sin budgetkonsolidering under 2006.

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt. Europeiska unionens allmänna budget.

Anf. 8 Finansminister PÄR NUDER (s):

Först och främst ansvarsfrihetsprövningen. Rådet tar varje år i mars ställning till huruvida kommissionen bör beviljas ansvarsfrihet för bud-

2005/06:29

10 mars

getens genomförande. Rådets ställningstagande är en rekommendation till Europaparlamentet som fattar det slutgiltiga beslutet om ansvarsfrihet.

I november 2005 presenterade revisionsrätten sin årsrapport från 2004, vilken utgör ett mycket viktigt underlag för beslutet om ansvarsfrihet. Beredningen av rättens årsrapport har resulterat i ett antal slutsatser över vilka åtgärder som rådet anser att kommissionen bör vidta med anledning av rättens iakttagelser samt en rekommendation till Europaparlamentet att bevilja ansvarsfrihet för kommissionen.

Sverige kommenteras i mycket begränsad omfattning i årsrapporten. I de fall Sverige omnämns rör det bland annat egna medel och brister i redovisningen av osäkra fordringar samt strukturfonder där svagheter konstaterats i förvaltnings- och kontrollsystemen.

Sverige har analyserat rättens kritik och till kommissionen rapporterat de åtgärder som har vidtagits.

Sverige står bakom rekommendationen om ansvarsfrihet samt de slutsatser som bifogas rekommendationer men vidhåller behovet av ett fortsatt förbättringsarbete och ökad effektivitet.

Slutsatserna understryker betydelsen av att sträva mot en effektiv integrerad ram för den interna kontrollen av EU-medlen. Detta innebär att det kommer att ställas krav på både kommissionen och medlemsstaterna att bedriva ett mer systematiskt utvecklingsarbete gällande den interna kontrollen. Finansdepartementet arbetar för närvarande med att tydliggöra ansvaret för den interna kontrollen. Detta innebär bland annat att införa en ordning där myndigheternas ledning i och med undertecknandet av årsredovisningen går i god för att det finns en fungerande intern kontroll vid myndigheten. Detta kommer självklart även att omfatta EU-medel som de statliga myndigheterna förvaltar.

Jag går så över till rådets prioriteringar för budgeten 2007. Budgetarbetet i rådet inleds med en övergripande diskussion om riktlinjer för den kommande budgeten. Syftet med slutsatserna är att tydliggöra rådets prioriteringar inför arbetet med budget 2007 så att kommissionen kan ta hänsyn till dessa i det preliminära budgetförslag som presenteras i början av maj. Budgetåret 2007 är det första i det nya finansiella perspektivet 2007–2013.

Det förslag till rådsslutsatser som Ekofinrådet ska ta ställning till är bra och överensstämmer väl med prioriteringar i det svenska budgetarbetet. Rådet betonar vikten av budgetdisciplin och att skapa marginaler för att kunna möta oförutsedda händelser. Detta är särskilt viktigt under första året av det nya finansiella perspektivet.

Rådet betonar för 2007 särskilt vikten av att kommissionen tillsammans med medlemsländerna fastställer realistiska betalningsanslag för strukturfonderna, att kommissionen presenterar realistiska prognoser för jordbruksuppgifterna, betydelsen av tillräckliga marginaler under taket, särskilt för externa relationer, för att oförutsedda händelser kan mötas samt behovet av ökad effektivitet inom EU:s administration. Ökad effektivitet genom besparingar, rationaliseringar och omorganiseringar borde leda till högre produktivitet och bli en viktig signal till EU-medborgarna.

Anf. 9 KARIN THORBORG (v):

Jag skulle bara vilja höra lite när det gäller ansvarsfriheten. Det står lite kryptiskt så här: Den samlade bedömningen är dock att det saknas

saklig grund för att inte bevilja kommissionen ansvarsfrihet. Det låter ungefär som att egentligen skulle man inte bevilja det. Det finns ju länder som inte heller vill bevilja det. Både Danmark och Nederländerna har tydligen aviserat det.

Jag skulle bara vilja veta: Det har blivit väldigt mycket förbättringar, men hur är tonläget? Är det mest beröm för förbättringar när det gäller det här, eller är det kritik?

Anf. 10 MATS ODELL (kd):

Det handlar om prioriteringarna inför 2007 års budget. Finansministern tog upp ett antal saker, och det jag fäster mig vid är hanteringen framåt av bland annat strukturfondsmedel. Det vi har varit inne på här flera gånger är ju den bristande absorptionsförmågan hos de nya medlemsländerna i detta. Görs det tillräckligt i prioriteringarna för att åtgärda det här absorptionsproblemet, enligt svensk uppfattning?

Anf. 11 GUSTAV FRIDOLIN (mp):

Jag hade delvis samma fråga som Karin Thorborg rörande ansvarsfriheten, och jag undrar något om den danska och nederländska positionen i Coreper och om regeringens bedömning är att den kvarstår, om regeringen inte delar en del av den kritik som förs fram från danskt och nederländskt håll.

Anf. 12 Finansminister PÄR NUDER (s):

Vi tycker att det definitivt går åt rätt håll. Det är därför som vi kan ge det här förslaget till ställningstagande. Den danska och holländska kritiken uppfattar vi mer som en slentrianmässig kritik, en hållning som danskarna och holländarna har haft tidigare. Vi tittar på riktningen, och den går definitivt åt rätt håll. Därför finns det inget skäl att inte bevilja ansvarsfrihet.

När det gäller den fråga som Mats Odell tar upp är det här en första, övergripande diskussion, men det är en högst relevant frågeställning, som det finns skäl att ta med oss i många andra sammanhang. Är det så att nämnden tycker att jag bör markera det även i det här sammanhanget har jag ingenting emot att göra det.

Anf. 13 MATS ODELL (kd):

Jag ställer frågan eftersom Pär Nuder säger att Sverige kommer att trycka på att det ska vara realistiska ambitionsnivåer, eller någonting sådant. Frågan är då: Realism utifrån nuvarande mycket låga absorptionsförmåga, eller realism i att också satsa på att öka absorptionsförmågan? Jag tycker att det här är en oerhört viktig fråga och att det vore väldigt bra om finansministern från svensk sida tryckte på just den här saken.

Anf. 14 GUSTAV FRIDOLIN (mp):

Jag vill bara till protokollet klargöra att jag uppfattar den danska och nederländska kritiken som något annat än slentrianmässig. Någonstans finns ju en gräns för när man anser att ansvarsfrihet kan beviljas och inte, alldeles oavsett om riktningen går åt rätt håll och man närmar sig den

2005/06:29

10 mars

2005/06:29
10 mars

gränsen. Den gränsen sätter olika länder på olika ställen. Jag har uppfattat att Sverige är något för generös när vi kommer fram till en position.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Vi tackar finansministern och medarbetare.

Anf. 16 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar Kerstin Eliasson med medarbetare välkomna. Vi börjar som vanligt med en återrapport.

Anf. 17 Statssekreterare KERSTIN ELIASSON:

Vid mötet den 28 november deltog Leif Pagrotsky. Vid mötet antogs en partiell överenskommelse om ramprogrammet. Diskussionen koncentrerades till två utestående frågor, nämligen småföretagsdeltagandet i ramprogrammet och organisationsstrukturen för det europeiska forskningsrådet. Sverige drev, som ni vet, med utgångspunkt i stöd från EU-nämnden att forskningsrådet ERC skulle vara helt fristående från kommissionen. Vi fick dock inte tillräckligt stöd för denna linje. Ingen vote-ring genomfördes, utan ordföranden konstaterade att det förelåg en majoritet för förslaget till partiell överenskommelse. Sverige ansåg sig då tvungen att reservera sig och lade en förklarande text till överenskommelsen, där vi uttalar att vi står bakom ramprogramsbeslutet i alla delar utom den legala grunden för forskningsrådet.

Anf. 18 MATS ODELL (kd):

Jag har en fråga, om nu återrapporten gäller hela mötet, på punkt 5 Space policy – Rymdrådet. Där står det att Sverige påtalade vikten av att satellitdata som tas fram inom Europa genom programmet ska kunna vara tillgängliga för alla till ett pris som är acceptabelt för användarna. Det tycker jag var en väldigt intressant formulering som antyder att det inte är acceptabelt. Och vad är acceptabelt? Är det en strid om principerna för prissättningen? Ska det vara självkostnadspris? Eller vad döljer sig bakom detta?

Anf. 19 Statssekreterare KERSTIN ELIASSON:

Jag önskar jag kunde svara på den frågan, men det är inte riktigt vår fråga. Sven-Eric Söder som kommer sedan kanske kan svara på den.

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Vi godkänner återrapporten.

Vi går in på kommande ministerrådsmöte. Det är två punkter, punkt 8 och 9 på den blå dagordningen. Den första rör särskilda program för genomförande av Europeiska gemenskapens och Euratoms sjunde ramprogram.

Anf. 21 Statssekreterare KERSTIN ELIASSON:

Det är alltså två diskussionspunkter. Det är inga beslutspunkter. Särprogramsdiskussionen har genomförts under stor enighet. Utgångspunkten har varit det partiella beslutet om ramprogrammet. En för oss väldigt viktig principiell fråga kommer upp direkt på konkurrenskrafrådet, näm-

ligen möjligheterna att från ramprogrammet finansiera vissa typer av stamcells forskning. I det nuvarande sjätte ramprogrammet finns särskilda regler för denna typ av forskning. Vi kan leva med de reglerna, även om de innebär en viss begränsning som vi egentligen inte är riktigt nöjda med.

Att finansiera stamcells forskning innebär givetvis här som i alla EU:s projekt att deltagandet är frivilligt och att EU inte påverkar lagstiftningen eller praxis i medlemsländerna. Vi har också sagt att det i princip inte är lämpligt att alltför detaljerat reglera vilken forskning som finansieras inom EU:s budget. Vår syn nu, liksom vid förra ramprogramsdiskussionen, är att subsidiaritetsprincipen ska gälla, det vill säga forskning som är tillåten i ett medlemsland ska kunna finansieras från ramprogram. Om vi frågar den principen på det här området nu kan det i framtiden vara något annat forskningsområde där ett av medlemsländerna har en praxis som skiljer sig från övriga.

Det är således en viktig principiell fråga för oss. Vårt förslag till handlingslinje är att tydligt markera subsidiaritetsprincipen men att Sverige kan godkänna samma text som nu finns i sjätte ramprogrammet och som också finns i kommissionens förslag inom det sjunde ramprogrammet.

Anf. 22 PER BILL (m):

Det här är en väldigt viktig och intressant fråga. Jag tycker att regeringens förslag till ståndpunkt är alldeles utmärkt. Men jag skulle ändå vilja passa på att fråga lite grann. I en av meningarna står det att det är två frågor som är av särskild vikt för Sverige, nämligen möjligheter att finansiera stamcells forskning samt kommittologi. För mig är kommittologi mer beslutsordningar, vad som kommissionen ska besluta och vad *member states* och andra ska besluta. Jag hade förväntat mig att det skulle stå stamcells forskning och nanoteknik eller något sådant. Jag misstänker att det är en mening med ett syftningsfel och att kommittologi egentligen handlar om transparens, uppföljning och sådana saker. Men jag skulle vilja få det klarlagt.

Anf. 23 MATS ODELL (kd):

Det här är för många medlemsländer en väldigt känslig fråga. Jag tror att det är en helt rätt linje som regeringen har valt, att konsekvent hävda subsidiaritetsprincipen. Det är ju en princip som länder som har starka invändningar mot detta har som en av sina grundprinciper. Men de nöjer sig väl inte med detta heller. Det skulle vara intressant att höra vad bedömningen är var det här kommer att landa. För vår del är vi nöjda med regeringens ståndpunkt.

Anf. 24 Statssekreterare KERSTIN ELIASSON:

När det gäller Per Bills fråga och när man hänvisar till kommittologin är det egentligen punkt 9 som kommer efteråt. Det är lite av en sammanblandning. Jag beklagar om det har blivit otydligt där. Det är precis som du säger. Det har egentligen inte med det att göra, utan det är nästa fråga. Jag är också tacksam för det stöd som du uttalade.

När det gäller den andra frågan är det svårare att säga var vi kommer att hamna någonstans. Det handlar om vissa, framför allt katolska, län-

der, och nu har vi ett stort katolskt land till i EU, nämligen Polen. På den andra sidan har vi Sverige, Storbritannien och några länder till som har en motsatt uppfattning. Vi har ju haft det här i det sjätte ramprogrammet, med vissa begränsningar som faktiskt finns. Man tillåter inte framställning av embryon i forskningssyfte. Man får inte forska på den typen av embryon. Det finns vissa begränsningar i det här.

Var vi hamnar får vi väl se. Jag kan inte riktigt bedöma det. De här grupperna är, som jag ser det nu, ungefär lika starka. Vi vet inte riktigt vad resultatet blir.

Anf. 25 MATS ODELL (kd):

Om man hävdar subsidiaritetsprincipen men tvingas vara med och finansiera sådant som man själv inte accepterar, vilka är argumenten? Vi har i Sverige några saker som vi kanske inte tycker borde finansieras. Hur argumenterar Sverige och Storbritannien när det gäller subsidiaritet men att man ändå är med och finansierar det som man helt tar avstånd ifrån? Den moraliska principen är trots allt problematisk här.

Anf. 26 Statssekreterare KERSTIN ELIASSON:

Deltagandet är ju frivilligt. Man behöver inte vara med och söka medel för den här typen av forskning om man är emot den. Man måste påpeka att det är ett frivilligt deltagande. Ingen tvingar en att vara med. Men om vi sätter begränsningar så att man inom ramen för EU-finansieringen av forskningen inte ska få forska på ett område blir det, precis som jag sade tidigare, en möjlighet nästa gång ett annat land säger nej till någonting. Snart kan vi sitta där med att den forskning som kan bedrivas inom ramprogrammet krymper, blir mindre och mindre och får fler och fler restriktioner. Det är det vi vill undvika. Jag kan inte riktigt se att det finns någon motsättning där, eftersom man inte tvingar någon att vara med.

Anf. 27 MATS ODELL (kd):

Vi har parallellen på det försvars- och säkerhetspolitiska området. Där finns det aktioner som genomförs där Sverige inte deltar men där vi har uttalat starka invändningar mot att vara med och finansiera sådant. Det är ett dilemma som finns i den här typen av multilateralt samarbete.

Anf. 28 ORDFÖRANDEN:

Statssekreteraren har ingen ytterligare kommentar till detta. Då konstaterar jag att det finns ett stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Nu kommer vi till regler för deltagande i det sjunde ramprogrammet med mera.

Anf. 29 Statssekreterare KERSTIN ELIASSON:

Herr ordförande! Diskussionerna om regler för deltagande är inte helt färdigförhandlade. Men det finns en viktig fråga som jag särskilt vill ta upp här. Kommissionen vill förändra medlemsländernas inflytande i de programkommittéer som styr ramprogrammet. Programkommittéerna är mycket viktiga för samspelet mellan kommissionen och medlemsstater-

2005/06:29
10 mars

na. De är också viktiga för att skapa trovärdighet i forskarsamhället för EU:s beslutandeprocess när det gäller forskningsprojekt. Det är alltså viktigt att processerna är transparenta.

Sverige vill understryka att kommittéerna ska ses som en resurs och inte som en belastning, vilket kommissionen tycks anse. Vi vill därför att medlemsstatsinflytandet ska behållas, och vi vill understryka vikten av tidig och utförlig information till programkommittéerna från kommissionen.

Anf. 30 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns ett stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna. Det finns inga A-punkter, så vi tackar Kerstin Eliasson med medarbetare. Trevlig helg!

Anf. 31 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statssekreterare Sven-Eric Söder med medarbetare välkomna. Om jag har förstått saken rätt ska vi börja med en återrapport rörande Reach. Det övriga är återrapporterat. Men vi har en fråga från Mats Odell hängande i luften när det gäller det så kallade rymdrådet.

Anf. 32 MATS ODELL (kd):

Det handlar om punkt 5 på rymdrådet. Det finns påpekanden i återrapporten; det är kommissionär Verheugen och generaldirektör Dordain som uttalar sig. På s. 4 står det att Sverige påtalade vikten av att satellitdata som tas fram inom Europa genom programmet ska kunna vara tillgängliga för alla till ett pris som är acceptabelt för användarna.

Jag har en fråga. Det här indikerar att det finns ett problem och att Sverige vill åtgärda det på något sätt. Är det här en fråga om principerna för prissättning? Hävdar vi att det är självkostnadspris, eller vari består den ståndpunkt som Sverige tar fram? Och vad är ett acceptabelt pris för användarna?

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Den här punkten var med i återrapporten sist, så formellt sett har den återrapporterats. Men jag låter frågan hänga i luften. Om ni kan svara på den nu så gärna för oss – annars kan ni återkomma.

Till att börja med handlar återrapporten om Reach.

Anf. 34 Statssekreterare SVEN-ERIC SÖDER:

Tyvärr blir jag svaret skyldig. Frågan återrapporterades ju förra gången, men vi kan givetvis ta fram informationen igen. Det är inga problem. Vi kanske kan hålla kontakt om det.

Återrapporten den här gången gäller som sagt konkurrenskraftsrådet från den 13 december. Som ni vet antog man en politisk överenskommelse om Reach. Vid mötet representerades Sverige av miljöminister Lena Sommestad. Vad beträffar substansen anser regeringen att överenskommelsen sammantaget är både betydelsefull och positiv. Det är klart att skyddet för EU:s medborgare mot farliga kemikalier stärks och att företagen får tydligare spelregler i och med överenskommelsen.

Ni har fått en mer ingående skriftlig rapport från rådsrådet. Jag tänkte därför bara helt kort informera om processen såsom den kan komma att se ut nu framöver innan Reach slutligen är antaget i sin helhet.

Som det nu ser ut kommer den gemensamma ståndpunkten att antas senare i vår. Denna gemensamma ståndpunkt kommer sedan att behandlas av parlamentet i en andra läsning under hösten. Vi hoppas då att förslaget kan antas både av rådet och av parlamentet. Det innebär att vi hoppas på att en slutlig överenskommelse ska kunna antas redan under det här året.

Anf. 35 LARS LINDBLAD (m):

Som jag har förstått det har det varit ett ganska omfattande analysarbete för att ta reda på skillnaden mellan rådets och parlamentets beslut eftersom det här är ganska tekniskt komplicerat.

Har ni, Kemikalieinspektionen eller motsvarande, lyckats kunna lokalisera några riktigt stora punkter som det nu kan bli problem med så att vi kan tvingas till någon typ av trepartssamtal eller något liknande? Eller kan det gå ganska smidigt här nu i processen framöver?

Anf. 36 Statssekreterare SVEN-ERIC SÖDER:

Jag tror att min medarbetare från Miljödepartementet är bäst lämpad att svara på den frågan.

Anf. 37 Kanslirådet CHARLOTTE UNGER:

Vi tror att det kommer att gå relativt smidigt. Det har mycket med att göra hur man behandlar en fråga i andra läsningen eftersom det då krävs en majoritet av parlamentsledamöterna för ett beslut. Vi hoppas som sagt på en överenskommelse under det finska ordförandeskapet.

Anf. 38 LARS LINDBLAD (m):

Min fråga gällde om det finns någon stor, viktig punkt där det finns en skillnad mellan rådets och parlamentets beslut och som kan bli kontroversiell under den fortsatta behandlingen.

Anf. 39 Kanslirådet CHARLOTTE UNGER:

Jag tror att den fråga som var uppe nu på rådsmötet, framför allt substitutionsfrågan, kommer att bli den stora frågan.

Anf. 40 ORDFÖRANDEN:

Om det inte finns några fler frågor så godkänner vi återrapporten.

Vi går nu in på kommande ministerrådsmöte. Vi tar eventuella A-punkter sist och börjar med Lissabonprocessen.

Anf. 41 Statssekreterare SVEN-ERIC SÖDER:

Det här är en punkt för diskussion och antagande av ett så kallat *key issues paper*.

Det handlar om att konkurrenskraftsrådet ska förbereda och anta sitt bidrag till Europeiska rådets möte om Lissabonstrategin. Kommissionen kommer under denna dagordningspunkt också att presentera vad man kallar för sin framstegsrapport, som faktiskt är en första utvärdering av de olika nationella handlingsprogrammen för genomförandet av Lissabonstrategin som de olika medlemsstaterna har presenterat.

Från vår sida välkomnar vi framstegsrapporten. Vi tycker att den har en bra och bred ansats i den bemärkelsen att man tar till vara de tre olika dimensionerna som vi tycker är viktiga i Lissabonstrategin – alltså både miljömässiga, sociala och ekonomiska frågor.

Vi tycker att kommissionens rapport innehåller många bra förslag. Bland annat finns det förslag om hållbar energiförsörjning, förbättrat företagsklimat och ökat arbetskraftsutbud. Men det är klart att ingenting är så bra att det inte skulle kunna bli bättre. Från vår sida skulle vi önska

att vikten av ett integrerat jämställdhetsperspektiv och även globaliseringen och den ökande internationella handelns betydelse för tillväxt och välbefinnande skulle kunna betonas ytterligare i papperet.

Mot den här bakgrunden är det positivt att rådets yttrande – jag vill understryka att det är *rådets* yttrande – fokuserar på konkurrenskraftsrådets kärnområden samtidigt som vikten av ett fortsatt integrerat angreppssätt, alltså de ekonomiska, sociala och miljömässiga frågorna, framhävs.

Det är också värt att notera från vår sida att Sverige har fått gehör för den jämställdhetspakt som vi tillsammans med fem andra medlemsstater har tagit initiativ till. Vi har gjort det tillsammans med Frankrike, Estland, Finland, Tjeckien och Danmark. Vi menar att ett integrerat jämställdhetsperspektiv i politiken och lika möjligheter för kvinnor och män på arbetsmarknaden i sig inte bara är en viktig jämställdhetsfråga utan också kan vara ett viktigt bidrag till tillväxt. Det kan ge viktiga förutsättningar för att möta också den demografiska utmaningen och helt enkelt nå Lissabonmålen.

Sverige har också verkat för att tydliggöra det externa handelsperspektivets betydelse för konkurrenskraft och tillväxt. Det har också fått ett avtryck i sammanhanget. Däremot finns det anledning att beklaga att yttrandet inte innehåller något om immaterialrättens betydelse för konkurrenskraft och tillväxt. Jag läser det på det sättet att det måste bero på den gamla konflikt som vi ofta har talat om här i nämnden och som finns beträffande språkregimen för gemenskapspatentet.

Men överlag är yttrandet ett dokument som vi kan stödja även om vi som sagt gärna hade sett att det kunde ha varit något kortare och något mer fokuserat.

Anf. 42 PER BILL (m):

Ordförande! Vi hade en debatt i kammaren i går om Lissabonstrategin med EU-minister Bosse Ringholm. Om någon annan minister åker ned kan protokollet från den debatten möjligen vara litteratur att läsa på planet ned. Jag tror att alla ståndpunkter kom fram där.

Avvägningen blir viktig, som Sven-Eric Söder säger. Vi vill alla addera några ytterligare mål. Sedan vill vi allihop fokusera. Det är det som på något sätt är politik – att göra den här avgränsningen mellan hur mycket man ska fokusera och hur många nya extramål man ska plocka in. Man kan faktiskt inte göra både–och.

Anf. 43 NYAMKO SABUNI (fp):

Jag medverkade också i debatten i kammaren i går. Jag fick tyvärr inte svar på mina frågor, men jag hoppas att jag kan få det här.

Den kritik som riktades mot Sveriges handlingsprogram för sysselsättning och tillväxt och de förslag som kom upp där gällde bland annat att vi måste öka konkurrensen inom tjänstesektorn.

Min fråga är: Hur har regeringen tagit till sig detta, och hur ska man göra för att bemöta denna kritik? Ska man öka konkurrensen inom tjänstesektorn och framför allt kanske också stimulera tjänstesektorn för att skapa nya jobb där? Det är där det finns stor potential.

2005/06:29

10 mars

Anf. 44 Statssekreterare SVEN-ERIC SÖDER:

Detta är i och för sig en intressant och viktig debatt, men den kanske inte har så mycket att göra just med antagandet av det papper som är konkurrenskraftsministrarnas inspel till det europeiska rådets möte senare i vår där man diskuterar Lissabonstrategins uppföljning.

Jag vet inte om vi här ska ge oss in på en diskussion om huruvida vi kan göra mer nationellt för att stimulera tjänsteföretagandet i Sverige. Jag har inget emot att ta den diskussionen, men den känns lite grann som vid sidan av just den här diskussionen.

Anf. 45 ORDFÖRANDEN:

Vi koncentrerar oss på det som kommer upp på dagordningen.

Anf. 46 NYAMKO SABUNI (fp):

Hela Lissabonstrategin går ut på det som sker nationellt. Det är ju det som kan göra att EU uppnår målet att bli en av världens mest konkurrenskraftiga ekonomier. Det måste ju ske på nationell nivå.

Därför skulle jag vilja få svar på om det var det som var bristen i Sveriges program. Kommer man att göra någonting åt det? Är det tänkt så? Eller kommer man bara att strunta i det nu när man har delvis har antagit betänkandet i riksdagen? Finns det planer på att utöka det hela för att tillfredsställa bristerna som den kritik som vi har fått gäller?

Anf. 47 ORDFÖRANDEN:

Det är en fråga som man till exempel kan interpellera om till näringsministern. Vill Sven-Eric Söder lägga till någonting här?

Anf. 48 Statssekreterare SVEN-ERIC SÖDER:

Jag kan säga något helt kort. Jag kan bara konstatera en sak när det gäller tjänstesektorn och denna viktiga, snabbt växande näring i svensk industri. Det är faktiskt den snabbast växande. Om vi tittar på nyföretagandet, som i år faktiskt är det högsta på de senaste 20 åren, ser vi att en betydande del av de nystartade företagen är tjänsteföretag.

Vi är rätt övertygade om att den insats som nu genomförs – att reducera arbetsgivaravgiften för de mindre företagen och för soloföretagare – också kommer att innebära en möjlighet för nyanställningar just i tjänstesektorn. Jag menar att det finns en rad initiativ som har tagits som betyder väldigt mycket. Den här sektorn växer snabbt.

Ibland blir det en kanske lite förenklad diskussion där man talar om traditionell industri, traditionella näringar och tjänstesektorn. Men om man skrapar lite på ytan ser man att det är just de traditionella näringarna som oftast är kunder till den framväxande och starkt expanderande tjänstesektorn. Det är alltså lite grann av kommunikerande kärl.

Senare på dagordningen kommer vi att återkomma till tjänstedirektivet, som kommer att vara en diskussionspunkt för ministrarna. Jag menar också att tjänstedirektivet, rätt hanterat av medlemsstaterna och även av oss naturligtvis, kan innebära stora möjligheter för tjänsteföretagen att inte bara bedriva verksamhet i den egna medlemsstaten utan också expandera och gå på export. Där ser jag en stor utvecklingspotential.

Anf. 49 ORDFÖRANDEN:

Vi får anledning att återkomma till den här debatten i andra sammanhang. Jag konstaterar att det finns majoritet för regeringens ståndpunkt.

Nästa punkt är små och medelstora företag.

2005/06:29

10 mars

Anf. 50 Statssekreterare SVEN-ERIC SÖDER:

Jag ska fatta mig väldigt kort. Det här är en beslutspunkt om rådsslutsatser. Kommissionen presenterade i november förra året ett meddelande om SME-politiken, eller politiken för små och medelstora företag. Meddelandet är en redogörelse för pågående men också kommande initiativ inom det här politikområdet. Bakgrunden till detta meddelande är bland annat att kommissionen anser att det behövs vad man kallar för en nytändning av SME-politiken i unionen. Målet med meddelandet är att principen *think small first* ska integreras i alla politikområden.

Från vår sida tycker vi att förslaget är balanserat och att det täcker flertalet av de områden som är viktiga för ett fungerande näringslivsklimat i unionen. Samtidigt ska man komma ihåg att det här inte är någon hård lagstiftningsakt. Vad det handlar väldigt mycket om är jämförelser mellan medlemsländerna och att man kan dra lärdom av vad man har gjort på andra håll och få det som inspiration till den egna politiken. Det är alltså inga konkreta, hårda beslut som lagstiftningsmässigt kommer att få avtryck i medlemsstaterna.

Anf. 51 MATS ODELL (kd):

Den här punkten har ju två delar. Det är dels den här första och den andra är b-punkten, program för att främja entreprenörstänkande genom utbildning och lärande. Men den återkommer vi till senare.

På den första punkten poängterar statssekreteraren att det inte handlar om någon påtvingande lagstiftning. Det kanske är tur det, jag vet inte. Det är alltså inte så att det kommer att läggas några krav där Sverige måste ändra något?

Anf. 52 KARIN THORBORG (v):

Jag hade en kommentar till b-punkten, men eftersom den tas upp snart väntar jag.

Anf. 53 PER BILL (m):

Herr ordförande! Den här punkten hänger ju delvis ihop med punkten 6. En av de saker som tjänstedirektivet faktiskt kommer att ge är stora möjligheter för de små och medelstora företagen, oavsett hur vi ska tyda detta och vad vi tycker om tjänstedirektivets *scope*. Det blir en mycket mindre administrativ börda. Det tycker jag är en av de saker man bör tänka på när man gör SME-programmet, att det finns stora fördelar oavsett hur vi till slut kommer att tolka det och hur mycket tjänstedirektivet kommer att innehålla. I de branscher som berörs av tjänstedirektivet blir det en betydande minskning av regelbördan, och det är väl kanske det viktigaste.

Anf. 54 Statssekreterare SVEN-ERIC SÖDER:

Helt kort till Mats Odell: Nej, det är inte så att den här punkten kommer att resultera i några lagstiftningskrav på Sverige, men det förhindrar ju inte oss att ha en hög ambition i regelförbättringsarbetet nationellt. Jag kan också passa på att säga att en viktig dimension är att vi ser till att implementera EG-direktivet på ett sätt som inte skapar onödigt krångel för de mindre företagen i Sverige. Det är faktiskt en inte obetydlig regelmassa som vi importerar den här vägen som vi måste förhålla oss till.

Anf. 55 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt. Nästa punkt är främjande av entreprenörstänkande genom utbildning och lärande.

Anf. 56 Statssekreterare SVEN-ERIC SÖDER:

Även om den här punkten är intimt förknippad med föregående punkt är b-punkten en informationspunkt. I den tidigare kommunikationen, *Fostering entrepreneurial mindset through education and learning*, som EU-kommissionärerna för industri respektive utbildning lade fram i februari i år, förra månaden, framhölls att det fordras mer av entreprenörskap och nyskapande, och att det är ett angreppssätt behöver genomsyra hela utbildningssystemet.

Från vår sida har vi inga problem att instämma i förslagets inriktning, och mycket av det som föreslås finns faktiskt också redan på plats i Sverige. Jag vill ändå ta tillfället i akt att säga att vi tycker att man bör ha en restriktiv hållning när det till exempel gäller förslaget att inkludera uttryckliga mål för entreprenörskapsutbildningen i läroplanerna för grund- och gymnasieskolan. Vi tycker också att kommissionen bör uppmärksamma den potential som finns i de icke-tekniska disciplinerna. Förslagen bör dessutom omfatta vuxenutbildningen och utbildningsformer utanför högskolan. Kommissionen bör vidare ta hänsyn till det reguljära rådsarbetet så att vi inte skapar parallella processer.

När jag säger att vi tycker att man ska vara restriktiv när det gäller förslaget att inkludera uttryckliga mål för entreprenörskapsutbildning i läroplanerna är det inte på det sättet att vi har något emot att man arbetar med de här frågorna i skolsystemet. Däremot värjer vi oss mot att man på EU-nivå ska gå in och detaljreglera de nationella läroplanerna. Det är det som är orsaken till att vi har den lite restriktiva hållningen.

Anf. 57 KARIN THORBORG (v):

Jag skulle vilja understryka det som även regeringen är kritisk till, och det är att EU ska påverka vad vi ska lära ut i våra skolor. Man skriver att medvetenheten om nyttan med entreprenörskap ska höjas redan i tidiga grundskoleår. Det ska alltså finnas genomgående *from primary school to university*. Entreprenörskap ska ingå i lärarutbildningen, och nuvarande lärare ska få kompetensutveckling i entreprenörskap. Medvetenhet tycker jag är bra, men metoderna är kanske lite väl långtgående. Jag tycker inte att vi kan gå med på att det ska finnas mål för entreprenörskap i läroplanerna och att det ska schemaläggas.

Jag tycker också att det är positivt med olika projekt och att stimulera barn att vara nyfikna och att pröva på olika saker, som man gör i skolan.

Anf. 58 MATS ODELL (kd):

Jag är glad för det Sven-Eric Söder sade här, för dels är detta en informationspunkt, dels har Sverige två ståndpunkter som vid en ytlig betraktelse framstår som ganska motsägelsefulla; att å ena sidan välkomna det och vilja ha in det på ännu fler områden men samtidigt säga att vi inte alls vill ha med några pekpinnar. Samtidigt skickar vi med två pekpinnar själva. Det är det intryck man får när man läser det här. Jag har förståelse för subsidiaritetsprincipen, men jag har en mycket mer positiv hållning till hela det här synsättet än vad exempelvis Karin Thorborg ger uttryck för. Det handlar naturligtvis om att vi ser till att få fram de entreprenörer som ska skapa sysselsättningen, och därmed också underlaget för välfärden, framöver. Vi står bakom regeringens ståndpunkt i denna fråga.

Anf. 59 PER BILL (m):

Herr ordförande! Även jag är mycket glad över subsidiaritetsstänkandet från regeringen i den här frågan. Alliansen har ju lagt fram ett gemensamt förslag som handlar om just detta och om att det inte är fråga om nya ämnen eller om att skriva in en massa ytterligare mål i en redan tät läroplan. Vad det handlar om är snarare att få in ett perspektiv, att man inte föds som löntagare och medarbetare utan att man kanske ska fundera på båda möjligheternas fördelar och nackdelar. I detta tycker jag att regeringen har en mycket bra avvägning, men jag kan inte låta bli att ändå lägga till att jag också tycker att det är viktigt att man inser att trots allt entreprenörstänkande i skolan och alla sådana satsningar kommer vi ändå långsiktigt att behöva mycket goda ämneskunskaper. Man behöver ämneskunskaper också om man ska bli entreprenör.

Anf. 60 LEIF BJÖRNLOD (mp):

Det här med subsidiaritetsprincipen och sådana här små andningshål i EU ska vi vara väldigt rädda för. Jag är också relativt positiv till den inställning som man har tagit här. Det handlar ju om möjligheten att kunna få de olika nationerna att formulera sina egna, kulturellt baserade drag och utbildningar. Jag kan instämma i detta.

Anf. 61 Statssekreterare SVEN-ERIC SÖDER:

Det är glädjande att konstatera att vi tycks ha en bred samsyn. Jag vill ändå passa på att säga något, så att det inte ska uppstå några missförstånd, om våra nationella ambitioner och om entreprenörskapsutbildning i skolorna. Vi tycker att det är oerhört viktigt. Vi rullar för närvarande också ett nationellt entreprenörskapsprogram som Nutek har i uppdrag att genomföra och som syftar just till att täcka in hela utbildningssystemet från grundskola till och med universitet och lärarutbildningarna. Jag tror att det är oerhört viktigt att de här aspekterna integreras i utbildningsväsendet för att vi på sikt ska kunna ändra attityderna till nyföretagande och företagande och därmed se till att vi får mer företag i landet. Det har hänt mycket, men det återstår fortfarande väldigt mycket att göra.

Anf. 62 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns ett stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna. Nu gäller det upprättande av ett ramprogram för konkurrenskraft och innovation.

Anf. 63 Statssekreterare SVEN-ERIC SÖDER:

Det här också en beslutspunkt. Bakgrunden är att i april förra året presenterade kommissionen ett förslag till ramprogram för konkurrenskraft och innovation. Det är det som vi kallar för CIP, eller *Competitiveness and Innovation Programme*. Det här ärendet har ju diskuterats och presenterats flera gånger här i nämnden. Senast det skedde tror jag var i november förra året. Målsättningen med det här programmet är helt enkelt att stärka konkurrenskraften för små och medelstora företag. Programmet innebär också förhoppningsvis att det blir något enklare, och en effektivisering, i och med att man slår samman ett antal nu gällande program. Det här ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation föreslås omfatta tre olika delprogram. För det första är det Programmet för entreprenörskap och innovation. För det andra är det IKT-stödprogrammet, alltså programmet som handlar om information och kommunikationsteknologi. Det tredje programmet heter Programmet intelligent energi – Europa.

Sedan kommer respektive delprogram att ha egna förvaltningskommittéer och handlingsprogram, om vi ska prata lite struktur. Men krav ställs naturligtvis också på samordning inom kommissionen och nationellt.

Budgeten föreslås enligt kommissionen senaste förslag till så kallat interinstitutionellt avtal uppgå till exakt 2 884 miljarder euro för den kommande sjuårsperioden. Den nivån är en minskning på 22 % jämfört med kommissionens ursprungliga förslag. Programmet för entreprenörskap och innovation väntas få ungefär 60 % av budgeten och de övriga två delprogrammen ca 20 % vardera. Någon fördelning till länder görs inte, utan medlemsstaterna får ansöka om medel från den europeiska investeringsfonden och kommissionen.

För egen del har Sverige under den nuvarande programperioden, tycker vi, haft ett bra och relativt positivt återflöde inom de program som motsvarar Programmet för entreprenörskap och innovation och också Programmet intelligent energi. Vi kommer att fortsätta arbeta aktivt för att med hjälp av våra olika myndigheter underlätta för olika svenska aktörer runtom i landet att dra nytta av det här programmet.

Sveriges krav, vill jag också passa på att nämna, om miljöinnovation, betonas nu också tydligare i det här dokumentet än tidigare, vilket jag tycker är en framgång. Jag vill också passa på att nämna en helt ny artikel, artikel 13a, *Eco innovation activities*, har lagts till förordningsförslaget. Här beskrivs också de möjligheter som finns att stödja eko-innovation inom delprogrammet för entreprenörskap och innovation.

Sverige kommer att stödja den text som nu anses färdig för så kallad partiell överenskommelse. Det är alltså inget beslut nu om de ekonomiska förutsättningarna. Ordförandeskapet har uttryckt ambitionen att det slutligen ska beslutas om det här CIP-programmet i maj. Vår bedömning nu är att det finns goda förutsättningar att nå en sådan överenskommelse då.

Anf. 64 PER BILL (m):

Herr ordförande! Vi har ju diskuterat detta tidigare, och vi har väl inte haft några större invändningar, men jag hoppas att det var åtminstone tre nollor fel på summan. 2 884 miljarder euro? Det skulle väl i stort sett vara den näst största budgetposten i hela EU-programmet i så fall. Det måste väl vara 2,8 miljarder euro eller något sådant?

Anf. 65 Statssekreterare SVEN-ERIC SÖDER:

2,8 miljarder euro.

Anf. 66 PER BILL (m):

Då känner jag mig betydligt lugnare.

Anf. 67 ORDFÖRANDEN:

Inga fler frågor? Då konstaterar jag att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt. Nu är det Tjänster på inre marknaden.

Anf. 68 Statssekreterare SVEN-ERIC SÖDER:

Det här är en fråga som vi har talat om många gånger här. Det är en informationspunkt. En middag kommer att äga rum på söndag kväll, innan själva rådsmötet. Vid denna middag kommer det att ske ett första åsiktsutbyte, kan man säga, om utfallet av omröstningen i parlamentet. Ordförandeskapet kommer sedan att rapportera resultatet av middagsdiskussionen, som brukligt är, till själva rådsmötet dagen efter.

Jag skulle vilja ta tillfället i akt att säga något om hur vi från svensk sida ser på resultatet från Europaparlamentet. Det är alldeles uppenbart att vi välkomnar det faktum att Europaparlamentet lyckades komma överens. Trots att det var tuffa och svåra förhandlingar nådde man ju faktiskt en kompromissuppgörelse till sist. Vi tycker nog att det visar på både styrka och beslutsamhet hos parlamentet i en väldigt viktig fråga i EU-samarbetet.

Från vår sida tycker vi också att det finns anledning att vara nöjda och belåtna med mycket av innehållet i parlamentets beslut. Då tänker jag närmast på arbetsrätten, som till stora delar följer de förslag som vi har lagt fram inom ramen för de här förhandlingarna i rådet. Också när det gäller våra egna monopols ställning är Europaparlamentets lösning bra för Sverige.

Många av de undantag från direktivets tillämpningsområde som Europaparlamentet föreslår tycker vi också ligger i linje med problem som vi har fört fram i förhandlingsarbetet. Då tänker jag på till exempel hälso- och sjukvården, spelsektorn och skatteområdet.

Förutom direktivförslagens tillämpningsområde hamnade frågan om ursprungslandsprincipen i fokus för parlamentets kompromiss, det vill säga vilka regler som ska gälla vid tillfällig tjänsteutövning. Parlamentet föreslog här en ny princip, som kallas frihet att tillhandahålla tjänster. Den nya principen innebär inte, som ursprungslandsprincipen, en lagvalsregel som i praktiken utpekar vilket lands lag som ska vara tillämplig på tjänsteleverantörernas verksamhet. I stället åläggs medlemsstaterna en grundläggande skyldighet att hålla sina marknader öppna för tillfälliga

tjänsteleverantörer. Medlemsstaterna ges också möjlighet att på olika sätt åberopa nationella skyddsintressen för att hindra marknadsstillträde.

Det här är en ny princip, som jag sade. Vi måste fortsätta att analysera principen, i synnerhet som det råder delade meningar om vad den egentligen innebär. Analysen får visa om Europaparlamentet med sin kompromisslösning lyckats finna rätt balans mellan å ena sidan frihandelsintressena och å andra sidan de helt legitima skyddsintressen som olika medlemsstater kan ha. Vi får inte glömma bort att vi förutom att bevara vår rätt till en hög skyddsnivå på viktiga områden också måste se till att den fria rörligheten säkerställs. Den här balansen är väldigt viktig. Även om vi i grunden är nöjda med utfallet av parlamentets omröstning finns det ingen anledning för oss att luta oss tillbaka, utan vi måste fortsatt arbeta med den här frågan.

När det gäller själva tidtabellen inväntar vi nu först ett reviderat förslag från kommissionen. Enligt de senaste uppgifterna vi har ska det presenteras före april månads utgång. Därefter kan vi återuppta förhandlingarna med sikte på någon form av avslut, i bästa fall, under det finska ordförandeskapet. Det skulle i så fall innebära att vi når fram till ett avslut under innevarande år.

Anf. 69 GUSTAV FRIDOLIN (mp):

Herr ordförande! Jag fick lära mig en gång att det finns två typer av kompromisser. Det finns kompromisser där man ger och tar och får någon sorts bra helhet och så finns det som kan tolkas som "kom pro miss", "kommer före misstag". Det är väl kanske i vissa delar snarare det senare som blev resultatet i EU-parlamentet enligt vår mening, framför allt för att det är så pass oklart, precis som klargörs här, vad EU-parlamentet egentligen kom fram till. Ursprungslandsprincipen, till exempel, som redovisades, ströks ju ur direktivet men finns samtidigt kvar i den text som anger skälen till direktivet från parlamentet. Därmed finns det en osäkerhet om hur EG-domstolen i en framtid skulle kunna tolka ursprungslandsprincipen, som om den vore helt borta eller som om den fortfarande i vissa delar gäller. EG-domstolens tolkningar hittills har ju inte alltid gått till förmån för de värderingar som står högt för den svenska regeringen och som vi också tror starkt på. Därför är väl min konkreta fråga till regeringen om man vid den här middagsdiskussionen kommer att göra klart att den svenska linjen är att ursprungslandsprincipen inte ska finnas med över huvud taget i de slutsatser som man slutligen fattar beslut om.

Anf. 70 PER BILL (m):

Herr ordförande! Det här var ju en stor kompromiss, och jag tror att det är väldigt klokt av regeringen att ägna rätt mycket tid åt fortsatt analys. Det är ju ingen hemlighet att vår största invändning mot kompromissen har varit själva "*scope*". Vi hade önskat att fler saker, till exempel spel, hälsa och audiovisuella frågor, hade kommit med i tjänstedirektivet. Samtidigt är det ju så att detta är bättre än inget direktiv alls, och vi kommer att få en minskad administrativ börda för företagen, vilket är väldigt viktigt.

Min fråga handlar dock lite grann om de fortsatta diskussionerna. Jag hoppas att regeringen i dessa ägnar mycket tid åt tydligheten. Oavsett var

vi hamnar är det oerhört viktigt att såväl arbetsgivarna som de fackliga organisationerna vet vilka spelregler som gäller så att vi får bort de gråzoner som har funnits under ett stort antal år.

När det gäller ökat *scope* och monopolfrågor misstänker jag att vi inte kommer att ha så mycket att hoppas på från regeringen, men optimist måste man ju få vara. Däremot fick jag ett intryck, och det vore bra om statssekreteraren kunde tala om det lite, rörande frihandelsdimensionen och att få den inre marknaden att fungera bättre. Det här tror jag också är ett perspektiv som är viktigt i det fortsatta arbetet, tills det kanske blir det finska ordförandeskapet som går i mål.

Anf. 71 KARIN THORBORG (v):

Vi är ju fortfarande inte nöjda med tjänstedirektivet, och därför tycker jag att det är väldigt bra att man kan fortsätta att studera och analysera förslaget, som nu regeringen tänker göra. Jag hoppas verkligen att vi får tillfälle att i framtiden kunna påverka detta så att inte regeringen binder upp sig för någon position vid den här middagen.

Anf. 72 Statssekreterare SVEN-ERIC SÖDER:

Detta är ju inte ett tillfälle att binda upp sig för några positioner över huvud taget, utan det här är en middagsdiskussion där ministrarna får möjlighet att reflektera över utfallet av behandlingen i Europaparlamentet och förhoppningsvis att få så detaljerad information som möjligt om den fortsatta processen och tidsplanen. Det är helt klart.

Jag har ändå några reflexioner på det som har sagts här. Ursprungslandsprincip eller ej, från vår sida har det varit alldeles uppenbart och klart att en ursprungslandsprincip som skulle innebära att vi skulle åsidosätta viktiga nationella intressen, som har nämnts inom sektorer som vi har talat om här, och jag själv nämnde arbetsrätten, är naturligtvis helt oacceptabel. Det har vi gett uttryck för tidigare, och den positionen står vi naturligtvis kvar vid även om inte detta är tillfället för att inta positioner. Som jag sade har Europaparlamentet försökt söka sig fram med en annan typ av begrepp. Där finns det fortfarande en viss oklarhet, och innan vi är riktigt klara på vad det innebär krävs det en del analysarbete. Preliminärt är det ändå vår uppfattning att det är en relativt bra balans som man har nått. Vi får inte glömma bort att själva orsaken till att det här direktivet finns på bordet är att medlemsstaterna är överens om att se till att göra det enklare för den växande tjänstesektorn att arbeta gränslöst i Europa. Det är ju själva utgångspunkten. Sedan får man försöka se till att det sker på ett sådant sätt att det inte skadar viktiga nationella intressen. Det är ju den balanspunkten som vi försöker hitta.

Men för att återknyta till vår första diskussion under nämndsammanträdet i dag är det helt klart att vår bedömning är att tjänstedirektivet kommer att innebära en viktig injektion för den växande tjänstesektorn runtom i Europa. Det kommer också att vara betydelsefullt för våra egna tjänsteföretag och att innebära goda möjligheter också för små och medelstora företag.

2005/06:29

10 mars

Anf. 73 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns ett stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna. Då ska vi ha punkt 7 om tullkodex för gemenskapen.

Anf. 74 Statssekreterare SVEN-ERIC SÖDER:

Det är också en informationspunkt, så jag kan fatta mig kort. Avsikten med förslaget är att anpassa den nuvarande tullagstiftningen till en förändrad miljö, som vi har nu i den internationella handeln, också naturligtvis med hänsyn till hur snabbt informationsteknologin utvecklas.

Sverige välkomnar i stort kommissionens förslag och stöder att man nu gör en genomgripande översyn av tullagstiftningen. Från svensk utgångspunkt vill jag ändå säga att det finns vissa principiella frågor där vi kan se problem. Den viktigaste av dessa är förslaget att omvandla tullkodexkommittén från en föreskrivande kommitté till en förvaltningskommitté. Vi menar att detta påverkar ansvarsfördelningen mellan institutionerna. Vi ställer oss också tvekande till att inkorporera vissa tullfrihetsbestämmelser i tillämpningsföreskrifterna liksom till förslaget om att införa bestämmelser om administrativa och straffrättsliga sanktioner i tullagstiftningen.

Det är väldigt tekniska frågor. Det är en ren informationspunkt. Det kommer inte att fattas några avgörande beslut alls.

Anf. 75 ORDFÖRANDEN:

Vi godkänner informationen. Övriga frågor, finns det något att säga om dem? Inga A-punkter? Då tackar vi Sven-Erik Söder med medarbetare. Trevlig helg!

Anf. 76 ORDFÖRANDEN:

Då hälsar vi Stefan Stern välkommen. Vi börjar som vanligt med en återrapport från tidigare möte om det finns något att säga.

Anf. 77 Statssekreterare STEFAN STERN:

Ja, det är en återrapport från ministerrådsmöte den 1 december. Det var bland annat två policydebatter som energiministrarna hade. En leddes av Storbritanniens energiminister, Malcolm Wicks. Den handlade om regelförbättring för den inre marknaden. Där konstaterades som så många gånger före att det behövs både en ökad transparens och ett ökat tryck på genomförandet av konkurrensen för att alla länder ska hamna i samma fas och nivå. Kommissionen aviserade, och det var väl det nya, att det ska komma landrapporter som följer upp hur implementeringen av regelverket går.

Den andra policydebatten gällde klimatförändringar och hållbar energi. Där passade den svenska ministern på att berätta om det svenska målet att minska beroendet av fossila bränslen till 2020.

Anf. 78 KARIN THORBORG (v):

Jag såg att man hade tagit upp EU:s utsläppshandelssystem på det förra mötet. Fördes det någon diskussion om, eller togs upp, att även inlemma transportsektorn i utsläppshandeln, exempelvis flyget? Vi hade en utfrågning i trafikutskottet i går. Då var det väldigt många som uttalade sig positivt om att införliva flyget i utsläppshandeln. Men det fanns väldigt många frågetecken. Jag vet inte om vi kunde få en information om huruvida det diskuterades och om man vet hur långt frågan har kommit.

Anf. 79 Statssekreterare STEFAN STERN (s):

Den frågan har framför allt varit uppe på en diskussion bland miljöministrarna. Jag tror att Lena Sommestad har varit här och redogjort för det. Det vi har sagt från svensk sida är att vi är försiktigt positiva till att diskutera nästa steg och införliva fler sektorer i utsläppshandeln.

Sedan finns det alltid en diskussion om, det kanske är den debatten som du refererar till, huruvida till exempel transportsektorn ska in i den bubbla som vi har idag, det tak för utsläppen som EU har idag, eller om man i nästa steg kring transportsektorn ska till exempel diskutera en egen bubbla, det vill säga ett eget tak för den sektorn, för att få ner utsläppen från transporterna.

Det har också tillkommit en diskussion med anledning av att flygindustrin i Europa gärna säger sig vilja gå in i utsläppshandeln. Här finns det ju en riktning mot ökad beskattning och ökade styrmedel i alla länder eftersom klimatkvoten är så alarmerande. Då har flygdelen av transport-

sektorn för sin del sagt att man gärna vill in i den handlande sektorn. Det kan vara det du refererar till.

Anf. 80 ORDFÖRANDEN:

Nu kommer statssekreterarens medarbetare också. Välkomna!

Vi godkänner återrapporten.

Då går vi in på kommande ministerrådsmöte. Där har vi först en A-punkt som gäller en ny energipolitik för Europa.

Anf. 81 Statssekreterare STEFAN STERN:

Under den punkten döljer sig rådsslutsatserna. Vi tar det från början. Som ni alla känner till underströk stats- och regeringscheferna vid det informella toppmötet i Hampton Court att energifrågan av ett antal skäl kommer att hamna alltmer i fokus för diskussionen, och så även i EU. Det gäller allt från klimathoten, som vi redan har varit inne på, till det faktum att hela EU har ett stort beroende av import. Vi har ett 50-procentigt importbehov i dag, och det väntas öka till 70 % till 2030. EU-25 förväntas öka sin energianvändning med 15 % till 2030, och om vi tittar globalt står enligt prognoserna hela världen inför en 60-procentig ökning under samma period, till stor del förstås på grund av Indien och Kina. Bara Kina ensamt står ju det senaste året för 40 % av ökningen. Sedan underströks energifrågan ytterligare i julas, som ni alla minns, av gaskonflikten mellan Ryssland och Ukraina. Det finns en rad skäl till att flera länder har samma diskussion.

I onsdags presenterade kommissionen grönboken om energipolitiken. Det är alltså ett alldeles färskt dokument, och vi har förstås inte från svensk sida hunnit analysera alla dess detaljer. Processen ser ut så att energiministrarna som sagt den 14 mars diskuterar grönboken, och sedan är det tänkt att toppmötet den 23–24 mars ska ta vid. Sedan ska det vara en öppen debatt om energifrågorna under hela året. Tanken är, så som processen ser ut, att en vitbok ska presenteras i november, och sedan ska det upp på toppmötet igen i december. Sedan ligger däremellan, som vi vet, ett energiråd i juni. Där är det oklart exakt vad som ska upp förutom handlingsplanen för biomassa.

Det är bakgrunden. Vi har från svensk sida ställt oss försiktigt positiva till att titta integrerat på energipolitiska frågor. Som ni vet baseras ju den energidebatt som vi har inom EU på konkurrenskraft, på miljöskydd och på försörjning. Det nya i den här grönboken är att kommissionen tar ett integrerat helhetsgrepp. Vi har förstås sagt att energimixen är någonting som varje land har bestämmanderätt över nationellt, och det är naturligt att säkerhetspolitiska och utrikespolitiska aspekter koordineras mer i förhållande till energipolitiken.

Från svensk sida har vi också betonat inför mötet att man kan lösa både konkurrenskraft, försörjning och miljöskydd i stor utsträckning genom att arbeta mer med förnybara energikällor och med energieffektivisering. Vi har särskilt betonat biobränslenas roll, eftersom det också kopplar på ett bra sätt till Lissabonstrategin för konkurrenskraft och för nya jobb och teknikutveckling. Därmed har jag sagt något kort om detta.

Då har vi också fått en föredragning av punkt nr 3. Vi kan nu ställa frågor om rådsslutsatserna avseende både en ny energipolitik för Europa och grönboken.

Anf. 83 CARL B HAMILTON (fp):

Låt mig först bara ta en ordningsfråga: Vem är det som reser på själva ministerrådsmötet?

Frågan i sak gäller detta: Den här grönboken tycker jag har en annan och vidare bakgrund än den som statssekreteraren gav. Vladimir Putin stängde av gaskranen till Ukraina, Moldavien och några andra länder också. Det har han gjort tidigare också, men nu drabbade det Västeuropa. Det finns ju en helt ny debatt när det gäller försörjning och försörjningstrygghet i fråga om energi i allmänhet och gas i synnerhet i Västeuropa. Om Sverige då ska sitta och diskutera biomassa kommer vi ju att hamna bredvid. Vi kommer inte att delta i den mest relevanta och akuta diskussionen, den diskussion som engagerar de andra länderna. Jag hoppas alltså att Sverige har en position även i de frågor som de andra länderna uppfattar som centrala.

Därför är min fråga denna: När statssekreteraren säger att energimixen är en nationell fråga håller jag med. Ja, så är det. Det är en subsidiaritetsfråga. Men det nya i den här grönboken är ju att man påpekar att varje lands energimix har konsekvenser för grannarna, de andra länderna. Det spiller över även till de andra länderna. Och det är ju i högsta grad en korrekt beskrivning även för Sveriges situation. Den svenska energipolitiken har konsekvenser för både Finland, Danmark och Norge till exempel.

Vladimir Putins initiativ, om vi får kalla det så, har ju aktualiserat kärnkraftsdiskussionen i både Storbritannien, Nederländerna, de baltiska staterna och Polen. Då är frågan vad Sverige ska driva för handlingslinje här i fråga om kärnkraften i Europa och kärnkraften i de andra länderna runt Östersjön. Den andra frågan i sammanhanget är ju den som statssekreteraren var inne på, nämligen de säkerhetspolitiska aspekter som tillkommer förutom de energipolitiska och ekonomiska aspekterna. Där gäller det den gasledning som potentiellt skulle ligga under Östersjön. Ja, nu ska det ju ligga en från S:t Petersburg till Greifswald, men med en eventuell avstickare till Sverige. Då har regeringens hållning hittills varit att detta är enbart en ekonomisk fråga för privata intressenter. Om det nu är så som statssekreteraren säger, att det finns säkerhetspolitiska aspekter på detta, kommer väl dessa aspekter in även beträffande tanken på en gasledning från Ryssland till Sverige. Och vad är slutsatsen för Sveriges del av beroendediskussionen, just med avseende på gasledningstanken? Vi har också en elledning som svensk basindustri har tagit från kärnkraftverk utanför S:t Petersburg. Kan man stänga av gasen kanske man kan stänga av elen också. Även den aspekten kommer in där. Det vore intressant att höra statssekreterarens synpunkter på detta.

Anf. 84 PER BILL (m):

Ordförande! Vi har ju inte heller hunnit analysera grönboken, men rätt hanterat kan väl det här lösa upp knutar i många av medlemsländer-

nas energipolitik och leda till att man får in mera av ett synsätt att det är en marknad och att vi inte var och en ska så att säga vara sig själv nog.

Då måste vi fundera lite i stället för att bums lägga upp alla de problem vi ser med olika typer med energislag. Trots all vår forskning och alla våra önskningar har vi ju hittills inte hittat någon energiform som är alltigenom bra för miljön och alltigenom säker att hantera, oavsett om det är olja, kärnkraft, biomassa eller vad det än är. Då kanske man i stället skulle vända på det och försöka hitta gemensamma säkerhetskrav i Europa, gemensamma miljökrav och gemensamma säkerhetspolitiska mål, och kanske också inse att med den ställning som Sverige har med mycket vattenkraft och mycket skog är Sverige troligtvis en stor nettoexportör till övriga Europa om 30 år.

I stället för att slänga fram många problem på en gång kanske man i stället skulle börja i andra änden, även med subventionssystemen. För visst är det väl lite konstigt att en gaskombianläggning i Göteborg har helt andra marknadsförutsättningar än vad samma anläggning skulle ha i Köpenhamn eller Hamburg? Har vi en marknad borde vi på sikt ha subventioner och extraskatter som är lika i hela marknadsområdet. Började man från den sidan kanske man skulle ha större möjligheter att komma fram när det gäller de enskilda energislagen också längre fram i diskussionen. Där tror jag i likhet med regeringen att om det, när oljan kostade 18–22 dollar fatet, var många biobränslesatsningar som krävde väldigt mycket bidrag för att de skulle vara intressanta, så är det, när oljan kostar 50–70 dollar per fat, väldigt många av de biobränslesatsningarna som är mycket kommersiellt intressanta i dag. Jag tror att skogen och möjligen också uranet om ett antal år kan vara två viktiga källor för Sverige.

Anf. 85 SYLVIA LINDGREN (s):

Jag vill bara först påpeka att näringsutskottet hade en genomgång i går av Stefan Stern då han redogjorde för oss och vi också hade möjlighet att ta en diskussion om de här frågorna. Det är väl i det sammanhanget ingen tvekan om att energifrågorna är oerhört intressanta liksom att utvecklingen nu går väldigt snabbt. När det gäller grönboken är ju naturligtvis inte allting så väldigt konkret, men det ska ju sedan gå vidare till vitboken i november och sedan tas upp på toppmötet i december. Men det är som sagt oerhört viktigt att få i gång debatten, och där finns väl huvudområden att ta tag i. Den solidariska mekanismen i kriser är väl en sådan viktig del som också här har återopats beträffande julhistorien i Ryssland och Ukraina och utvecklingen där.

När det gäller svenska avtryck i rådsslutsatserna: Känner man att man har kommit fram där? Jag skulle gärna vilja höra de redovisningarna.

Anf. 86 MATS ODELL (kd):

Den här grönboken har ju kommit vid ett väldigt historiskt, eller så att säga formativt, tillfälle. Det är väldigt bra att det här är en riktning i debatten. Den debatten är väldigt viktig. Jag håller med Carl B Hamilton om att det finns risk för att det blir ett för snävt perspektiv och att alla kommer ridande på sina käpphästar om olika begränsningar. Det gäller att lyfta blicken och se framåt mot de stora utmaningar som inte minst utvecklingen i Asien kommer att innebära på det här området och möjligheterna för Sverige att på alla områden, faktiskt, kunna lyfta lite av de

tabun som hittills präglat mycket av politiken om man ser till hela historien under 70- och 80-talen och även nu.

Då har jag en fråga. Vilka möjligheter finns det att också gå in på andra politikområden? En del av CAP, EU:s jordbrukspolitik, innebär ju att vi har stora ytor i träda. Man betalar bönderna för att inte odla på dem. Vilka möjligheter har man här att nu faktiskt odla energigrödor? Man skulle alltså fortsatt kunna få de här stödet men i stället öppna upp för detta. Om man i dag får ungefär 1 kr kilot för spannmål till livsmedelsproduktion så får man 4 kr om man använder spannmålen till energiproduktion. Här finns, som Per Bill också påpekade, möjlighet att också i det här skedet vidga horisonten på detta område.

Anf. 87 GUSTAV FRIDOLIN (mp):

Några med expertkompetens som har hunnit göra en viss analys av grönboken är Friends of the Earth och Greenpeace, som i ett brev menar att det finns risk att man missar den stora chans som ändå ligger i utmaningen att nu byta energisystem till ett mer miljövänligt och med ett mer effektivt användande av energi. Jag tänkte peka på några saker och ställa några frågor utifrån det.

Det första jag vill ta upp är mer beröm än en fråga. Jag tycker att det är bra att regeringen driver frågan om biomassa och biobränslen. Ska man ha en koppling mellan säkerhetspolitiken och energipolitiken är det ju just försörjningstrygghet som är en av huvudpoängerna. Bättre försörjningstrygghet än att satsa på de råvaror som finns nära till hands, i ett land som Sverige självfallet biobränsle och biomassa, är väl svårt att åstadkomma.

Men jag går över till mina mer kritiska frågor. För att det här ska kunna bli en effektiv politik och för att grönboken ska kunna göra ett avstamp som leder till förändring i den riktning vi vill se krävs det att man har mål på både medellång och lång sikt. Den typen av målsättningar saknas ju helt i grönboken vad gäller energibesparingar och introducerande av förnybara bränslen. Där undrar jag om regeringen kommer att driva på för att i nästa stadium få in den typen av målsättningar att arbeta från.

Den andra frågan gäller transportsektorn. I dag är det så, om jag har det hela klart för mig, att importen av olja är beräknad att öka till 94 % av oljeanvändningen till 2030. Ska man ha en säker energipolitik och ska man ha en omställning av energisektorn måste ju transportsektorn in i det arbetet. Där är min fråga på vilket sätt man tänker arbeta för det.

Slutligen till frågan om kärnkraften. President Chirac kom med ett ganska klagande uttalande för ett tag sedan. Han klagade att han för sin del trodde att hur mycket pengar man än stoppar in i fusionsforskningen kommer vi inte att kunna få något effektivt under den första hälften av det här seklet, och troligtvis inte heller under den andra hälften.

Om man studerar hur mycket pengar som satsats på fusionsforskningen relativt annan energiforskning och hur litet utfallet har blivit ligger det väl en del i det. Ska man satsa de ändå relativt knappa resurser vi har på energiområdet på forskning som verkligen leder till en god användning är det inte kärnkraften som verkar vara framtiden. Det undrar jag om den svenska regeringen kommer att föra fram på lämpligt sätt.

2005/06:29

10 mars

Anf. 88 KARIN THORBORG (v):

Först kan jag i mycket instämma i de frågor som Gustav Fridolin har här. Vi har naturligtvis inte heller hunnit titta igenom grönboken så väldigt nog. Det är i varje fall väldigt positivt och oerhört viktigt att energifrågan har kommit i fokus.

Jag hoppas däremot att det nu inte blir ett väldigt snävt perspektiv. Det har flera berört här nu. Man får inte bara se det ur ett EU-perspektiv och hur vi i Europa kan bygga upp vår egen reserv och hur vår marknad ska fungera, och så vidare. Det är jätteviktigt att man ser det både långsiktigt och i ett globalt perspektiv som en stor utmaning när det gäller klimatfrågan och inte bara ser det ensidigt från ett Europaperspektiv.

I övrigt kan jag stödja de ansatser regeringen har här.

Anf. 89 Statssekreterare STEFAN STERN:

Vi börjar med den första frågan om vem som åker på ministermötet. Det är statsrådet Mona Sahlin. Mötet inleds på tisdag nästa vecka.

Anf. 90 ORDFÖRANDEN:

Hon befinner sig i dag på presidentinstallation i Chile.

Anf. 91 Statssekreterare STEFAN STERN:

Det är en kvinnlig president som installeras som hon tyckte att det var viktigt att besöka.

Vad gäller bakgrunden och kommentarerna från ledamoten till själva mötet är det helt korrekt att grönboken tillkom efter händelserna i julas. Det ytterligare aliterade frågornas betydelse.

Jag vill bara påminna om att även efter mötet i Hampton Court fanns det diskussioner som ledde till slutsatsen att det behövdes en grönbok. Det är klart att det ytterligare förstärktes av diskussionerna och bråket mellan Ryssland och Ukraina och senare Moldavien efter julens händelser.

De konkreta frågor som jag kunde finna här rörde ledningen. Det är en ledning som är 1 200 kilometer lång och som enligt planerna som Putin och Schröder har haft ska gå mellan Viborg och Greifswald. Där har en diskussion skett huruvida det ska finnas grenledningar längs med vägen. En sådan aktuell diskussion är en grenledning in till Stockholm som någon aktör eventuellt diskuterar.

Vad gäller undersökandedelen styrs det av de havskonventioner som finns. Själva undersökandet av möjligheterna att lägga ledningen är det inte något land som kan motsätta sig. Om det däremot lämnas in en ansökan, till exempel enligt miljöbalken eller som i det här fallet är ännu mer aktuellt enligt naturgaslagen, säger lagen väldigt tydligt att det sker en samhällelig prövning.

Då blir självklart de tre partier som samarbetar om energipolitik involverade i samtal. Sedan kommer också hela regeringen och så småningom i vissa delar kanske riksdagen in. Dessförinnan sker det en miljöprövning där alla länder runt området har rätt att involveras och ställa frågor och vara med i prövningen. Det är ett projekt som är på något slags undersökningsstadium. Det är långt ifrån konkret vad gäller ansökningar.

Mitt svar på ledamotens syn på att det skulle ske utbyggnad på helt kommersiella grunder är att jag vill understryka att det är en samhällelig prövning av all gasinfrastruktur som ska ske. Det står också i lagen att den prövningen sker i samband med att ansökan lämnas in. Det är viktigt att vi håller på den rättstryggheten.

I övrigt kan jag dela ledamotens syn på att det är problematiskt för de länder som sitter i ryskt beroende. Vi använder 2 % gas i Sverige. Det är bra av flera skäl, också utifrån ett beroendeskäl. Det är ett fossilt bränsle, som alla känner till.

Vi kan titta på nästa frågeställning. Det gäller Per Bills frågor om de oerhört rika möjligheter som vi borde kunna ha och att som en ansats kunna ta fasta på möjligheter i stället för problemen. Det är förstås så. Du lyfter själv fram biobränslen och att vi så småningom skulle kunna vara nettoexportör på det området. Det ligger helt i linje med Oljekommissionens arbete och regeringens syn.

Inför toppmötet i mars har regeringen också fört diskussioner om biobränslen i vidare mening. Regeringen menar att det blir fler rådskonstellationer inblandade utöver energirådet. Nästa frågeställare nämnde till exempel den gemensamma jordbrukspolitiken. Det är oerhört viktigt om man vill satsa på biobränslen i Europa att man diskuterar förändringar av områden som nu får stöd för att ligga i träda. Där skulle man på ett helt annat sätt kunna odla fleråriga energigrödor och få en positiv effekt.

Det har också beröringspunkt med avfallsproblematiken. Det har faktiskt också beröringspunkt, vill jag påstå, med det finansiella perspektivet, eftersom jordbrukspolitiken är så starkt kopplad till EU-budgeten. Vi har också direktivet om bränslen. Det skulle vara värdefullt att gå från en inblandning om 5 % av etanol i bensin till 10 %. Det skulle ge en jättesstor effekt inte bara för satsningen på biobränslen utan också för klimatproblematiken.

Vad gäller frågan om samma förutsättningar i hela EU uppfattade jag konkret att gaskombianläggningar nämndes. I vidare mening har riksdagen och Sverige haft en syn att det är bra att diskutera de frågorna. Det nya greppet är att integrera de tre diskussionspunkter som alltid brukar vara centrum. Det är riktigt.

Man ska betona, vilket egentligen alla länder gör, beslutanderätten över vilken energimix man efter en politisk diskussion i varje land slutligen i varje land fastställer och bestämmer sig för. Det är väldigt viktigt att hålla på den principen. Däremot finns det även i grönboken resonemang om att exportera den integrerade marknaden på det här området till handelspartner och så vidare. Det kan jag ställa upp på, om det var vad du menade.

Sylvia Lindgren diskuterade rådsslutsatserna och de svenska avtrycken där. Något som är värt att lyfta fram är till exempel att vi har med biobränslen där. Det står specifikt om biobränslen. Det är väldigt viktigt när man nu som Sverige betonar de förnybara bränslena och förnybar energi att man också behåller ett visst mått av teknikneutralitet i det avseendet. Det är vindkraft och biobränslen. Det kan vara vattenkraft och vågkraft i framtiden. Det kan vara solkraft. Det är viktigt att förnybart är någonting som ska stödjas.

Det finns också en rågång mellan ändliga bränslen och förnybara bränslen och mellan fossila bränslen och förnybara bränslen. Biobränslen

har så positiva aspekter på alla områden att vi har tyckt att det varit värdefullt att lyfta fram det. Att vi också har möjligheter att bli en stark aktör på den globala marknaden och på EU-marknaden är också ett skäl. Det är ett tydligt avtryck i rådsslutssatserna.

Mats Odell var inne på de stora utmaningarna. Han nämnde Asien. Det var innan konflikten om gasen i julas som är en av anledningarna till att vi har grönboken i dag. Vi kan titta på Kina. Kina växer på transportsidan med 15 000 bilar om dagen. Indien är också i färd med att öka sin välfärd och sin sociala trygghet. Det är en stark efterfrågare av energi av olika slag.

Samtidigt sitter inte alla EU-länder i samma lyckliga sits som vi gör i Sverige. Vi exporterar el i stället för importerar, som senaste året 8 terawattimmar. Alla de här händelserna har naturligtvis samband med varandra. Det är en bra utgångspunkt inför diskussionen.

Vad gäller den gemensamma jordbrukspolitiken har jag ingen annan syn. Det är en av de poänger som regeringen har försökt göra inte minst inför toppmötet, även om *biomass action plan* inte ska upp förrän i juni på energiministrarnas möte.

Gustav Fridolin var inne på först energieffektivisering. Det är också ett avtryck från svensk sida, apropå Sylvia Lindgrens fråga. Det är ofta ett underskattat område. Om man tittar på energianvändningen i Europa är 40 % i bebyggelsesektorn och servicesektorn, det vill säga bostäder, 30 % i transportsektorn och 30 % i industrin.

I Sverige har vi i det nationella program som vi arbetar med här hemma åtgärder för industrin. Hundratals industriföretag är med och minskar sin användning mot en skattestimulans. Vi har åtgärder i bebyggelsesektorn som gäller till exempel offentliga lokaler. Där kan man göra allt från isolering och att sätta in bättre fönster till att man konverterar värmesystem och gör andra insatser.

I bebyggelsesektorn i övrigt har vi, som ni alla känner till, olika konverteringsbidrag och annat. Med en mer aktiv politik och med tuffare målsättningar på EU-nivå är det förstås möjligt att göra det överlag. Det finns en jättepotential inom hela EU att spara energi och effektivisera. Det leder också till att nya företag växer fram och kan jobba med energitjänster på ett helt annat sätt. Det är bra för både ekonomin och miljön.

Däremot kanske jag inte håller med på en punkt det Gustav Fridolin tar upp. Det gäller att det inte skulle finnas något kvantitativt mål i grönboken. Det finns ett kvantitativt mål om 20 %. Det har Sverige sagt är ett bra första steg.

Vad gäller förnybara bränslen finns det ett kvantitativt mål om 12 % till år 2010. Andelen förnybart inom EU är i dag 6 %. I Sverige har vi en tredjedel, alltså kring 35 % förnybart. Där har den svenska positionen varit att 12 % till år 2010 är ett bra första steg. Men det är här man kan öka. Bestämmer man sig för det kan man öka rejält vad gäller förnybara energislag.

Slutligen till frågan om transportsektorn. Där tror jag att det bästa och mest konkreta bidraget förutom ansatsen i den svenska ståndpunkten är att vi vill öka inblandningen från 5 % till 10 % av etanol i bensin. Det är det som skulle ge en oerhörd snabb effekt.

Vi har ställt oss försiktigt positiva till diskussionen om transportsektorn ska in i den handlande sektorn. Vi har anledning att återkomma till

EU-nämnden innan vi slutligen tar ställning. Där är diskussionen enbart i sin linda.

Vad gäller kärnkraften, som flera har tagit upp här fast på lite olika sätt, hamnar energipolitiken i Europa lätt i gamla skyttegravar. Kommissionen försöker att undvika det med grönboken. Det är väldigt enkelt att den energipolitiska diskussionen väldigt snabbt dör ut genom att man börjar diskussionen med vilka energislag man tycker om historiskt och har drivit under 20–30 år och vilka energislag som man inte tycker om.

Det här är ett försök att inte börja i den änden. Däremot finns det i grönboken ett slags mekanism som kanske liknar den inom Lissabonstrategin. Kommissionen tänker sig att det ska finnas en *strategic energy review* som årligen tittar på vilka energislag som respektive land använder. Sedan tittar man på det utifrån hela unionens synpunkt.

Forskningen, som Gustav Fridolin tar upp, är inte något som mig verterligen explicit nämns på kärnkraftssidan i den här grönboken. Däremot nämns allmänt behovet av forskning och även teknikinvesteringar i stort inom hela EU.

Slutligen Karin Thorborg: Man ska inte bara ha ett snävt nationellt perspektiv och ett EU-perspektiv utan också ett globalt perspektiv.

Ja, det är enligt min uppfattning en helt korrekt och viktig poäng. Det som EU har gjort är att på det kanske mest kostnadseffektiva sättet försöka ta hand om klimatproblematiken genom utsläppshandeln. Alla regioner och alla världsdelar står ju inför samma problematik och samma diskussion: Hur ska man göra någonting åt de alarmerande klimatproblemen?

Det går inte att tänka bort klimatproblemen, och det går inte att tänka bort kostnaderna. Hur vi än vrider och vänder på det kommer det att kosta i form av resurser. Och då gäller det att göra detta på ett kostnadseffektivt sätt. Och där tycker jag att utsläppshandeln hittills har visat sig fungera väl.

Det finns i grönboken också samma konstaterande som det som Karin Thorborg tar upp när det gäller hur världen är sammanflätad och att man måste ha ett globalt perspektiv.

Jag hoppas att jag inte har glömt någonting.

Anf. 92 CARL B HAMILTON (fp):

Jag har en uppföljningsfråga av lite rättslig karaktär. Statssekreteraren sade att det är bra att Sverige har bara 2 % i form av gas för sin energiförsörjning, och han underströk problemen med beroende och behovet av trygghet. Sedan talade han om den här gasledningen och om en eventuell gren till Sverige och att det skulle prövas enligt miljöbalken och naturgaslagen. Men om vi nu är överens om att det också finns andra aspekter – säkerhetspolitiska aspekter i slutändan men också beroendenaspekter – kan dessa då hanteras enligt miljöbalken och naturgaslagen, eller var kommer dessa aspekter in?

Anf. 93 Statssekreterare STEFAN STERN:

Ja, de kan mycket väl hanteras där därför att den samhälleliga prövningen sker utifrån ett antal uppställda principer i lagen. Men det är väldigt vida principer, vilket ger utrymme för en prövning som är av den

2005/06:29

10 mars

2005/06:29
10 mars

karaktären som du tar upp. Dock står inte säkerhetspolitiska aspekter explicit omnämnda.

Energipolitik har alltid rymt säkerhetspolitiska aspekter även om vi har blivit varse hur tydligt det har varit här under de senaste månaderna.

Men jag vill nog ändå påstå att det är en vid samhällelig prövning som kan ske.

Anf. 94 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar först att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt vad avser rådsslutsatserna om en ny energipolitik för Europa.

Sedan konstaterar jag att det finns ett stöd för regeringens upplägg vad avser grönboken.

Eftersom det inte finns något att säga om de övriga frågorna och inga övriga A-punkter tackar vi Stefan Stern med medarbetare.

Innehållsförteckning

2005/06:29

10 mars

1 § Ekofin.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Finansminister PÄR NUDER (s).....	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 4 Finansminister PÄR NUDER (s).....	1
Anf. 5 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 6 Finansminister PÄR NUDER (s).....	3
Anf. 7 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 8 Finansminister PÄR NUDER (s).....	3
Anf. 9 KARIN THORBORG (v).....	4
Anf. 10 MATS ODELL (kd).....	5
Anf. 11 GUSTAV FRIDOLIN (mp)	5
Anf. 12 Finansminister PÄR NUDER (s).....	5
Anf. 13 MATS ODELL (kd).....	5
Anf. 14 GUSTAV FRIDOLIN (mp)	5
Anf. 15 ORDFÖRANDEN.....	6
2 § Konkurrenskraft.....	7
Anf. 16 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 17 Statssekreterare KERSTIN ELIASSON.....	7
Anf. 18 MATS ODELL (kd).....	7
Anf. 19 Statssekreterare KERSTIN ELIASSON.....	7
Anf. 20 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 21 Statssekreterare KERSTIN ELIASSON.....	7
Anf. 22 PER BILL (m).....	8
Anf. 23 MATS ODELL (kd).....	8
Anf. 24 Statssekreterare KERSTIN ELIASSON.....	8
Anf. 25 MATS ODELL (kd).....	9
Anf. 26 Statssekreterare KERSTIN ELIASSON.....	9
Anf. 27 MATS ODELL (kd).....	9
Anf. 28 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 29 Statssekreterare KERSTIN ELIASSON.....	9
Anf. 30 ORDFÖRANDEN.....	10
3 § Konkurrenskraft.....	11
Anf. 31 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 32 MATS ODELL (kd).....	11
Anf. 33 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 34 Statssekreterare SVEN-ERIC SÖDER.....	11
Anf. 35 LARS LINDBLAD (m).....	12
Anf. 36 Statssekreterare SVEN-ERIC SÖDER.....	12
Anf. 37 Kanslirådet CHARLOTTE UNGER	12
Anf. 38 LARS LINDBLAD (m).....	12
Anf. 39 Kanslirådet CHARLOTTE UNGER	12
Anf. 40 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 41 Statssekreterare SVEN-ERIC SÖDER.....	12
Anf. 42 PER BILL (m).....	13
Anf. 43 NYAMKO SABUNI (fp)	13
Anf. 44 Statssekreterare SVEN-ERIC SÖDER.....	14
Anf. 45 ORDFÖRANDEN.....	14

Anf. 46	NYAMKO SABUNI (fp).....	14
Anf. 47	ORDFÖRANDEN	14
Anf. 48	Statssekreterare SVEN-ERIC SÖDER.....	14
Anf. 49	ORDFÖRANDEN	15
Anf. 50	Statssekreterare SVEN-ERIC SÖDER.....	15
Anf. 51	MATS ODELL (kd).....	15
Anf. 52	KARIN THORBORG (v)	15
Anf. 53	PER BILL (m).....	15
Anf. 54	Statssekreterare SVEN-ERIC SÖDER.....	16
Anf. 55	ORDFÖRANDEN	16
Anf. 56	Statssekreterare SVEN-ERIC SÖDER.....	16
Anf. 57	KARIN THORBORG (v)	16
Anf. 58	MATS ODELL (kd).....	17
Anf. 59	PER BILL (m).....	17
Anf. 60	LEIF BJÖRNLOD (mp).....	17
Anf. 61	Statssekreterare SVEN-ERIC SÖDER.....	17
Anf. 62	ORDFÖRANDEN	18
Anf. 63	Statssekreterare SVEN-ERIC SÖDER.....	18
Anf. 64	PER BILL (m).....	19
Anf. 65	Statssekreterare SVEN-ERIC SÖDER.....	19
Anf. 66	PER BILL (m).....	19
Anf. 67	ORDFÖRANDEN	19
Anf. 68	Statssekreterare SVEN-ERIC SÖDER.....	19
Anf. 69	GUSTAV FRIDOLIN (mp)	20
Anf. 70	PER BILL (m).....	20
Anf. 71	KARIN THORBORG (v)	21
Anf. 72	Statssekreterare SVEN-ERIC SÖDER.....	21
Anf. 73	ORDFÖRANDEN	22
Anf. 74	Statssekreterare SVEN-ERIC SÖDER.....	22
Anf. 75	ORDFÖRANDEN	22
4 §	Transport, telekommunikation och energi (energi).....	23
Anf. 76	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 77	Statssekreterare STEFAN STERN	23
Anf. 78	KARIN THORBORG (v)	23
Anf. 79	Statssekreterare STEFAN STERN (s).....	23
Anf. 80	ORDFÖRANDEN	24
Anf. 81	Statssekreterare STEFAN STERN.....	24
Anf. 82	ORDFÖRANDEN	25
Anf. 83	CARL B HAMILTON (fp).....	25
Anf. 84	PER BILL (m).....	25
Anf. 85	SYLVIA LINDGREN (s)	26
Anf. 86	MATS ODELL (kd).....	26
Anf. 87	GUSTAV FRIDOLIN (mp)	27
Anf. 88	KARIN THORBORG (v)	28
Anf. 89	Statssekreterare STEFAN STERN	28
Anf. 90	ORDFÖRANDEN	28
Anf. 91	Statssekreterare STEFAN STERN.....	28
Anf. 92	CARL B HAMILTON (fp).....	31
Anf. 93	Statssekreterare STEFAN STERN.....	31
Anf. 94	ORDFÖRANDEN	32